

א סאה תרומה. נתיים. מ"ה. פ"ה. הלכות תרומות. ה"א. וראם שוררה. ט. פ"ה. כ"ג. וראם למעיר. ט. פ"ה. כ"ד. :

תוספות חדשים

פרק ה משנה א (תוי"ט ד"ה) ירקבו כו' נתי' ירושל' כו' על דעתיה כו' פ"ה. אחר המנה גירסת ירושלמי הוא מוסר וכן ז"ל על דעתיה דתקופי תמא על דעתיה דרבי יוחנן ילקו סבר ר"י כו' וכן העתיקו פ"ה. חדושי מהרי"ח פ"ה משנה א (תוי"ט) ד"ה ירקבו רבב ה"ג. וכו' הא פסקינן רבב רבו ליה בכלי מאוס ר"י. ע"י טח שאחוב פ"ה משנה י בס"ד :

תוס' אנשי שם

פרק ה תוי"ט ד"ה ירקבו כו' דה"ה עדיין לא סוכר ט"ו. דרבי כהן תמוסיס חזא מתי קאמר דלא סוכר הא הא מייני בין עמא' ודרכה עיקר הקואיא ח"מ עמא' כמ"ס ה"ג. נכס ה"ו. ועוד ע"י נכס ר"ב אינס נמא' ע"י כלי מאוס. ונמא' נעזת זה ונמא' ממם המ"י דפסוקי דליג' דחתינ מוא' ע"י שלוקה ודריקה ז"ל. (המ"מ) בא"ד ודרמב"ם כו' פ"ה דה"מ"ס. א"ל נכס מדיני ז"ל. ונדרש ע"י ח"מ שדודאי הוואה לך גימא' נמא'ס מוא' ע"י קימנו. או שפסוקי כו"ס כ"ה. או שפסוקי וימיה נכלו מאוס ואח"כ יוק ניה מצט מעט. אבל אחר להניח נביתו של כל כלי מאוס. ח"מ נדרש ה"ו להניח נביתו של כל כלי מאוס. ח"מ יארע שיתרבה עליהן חילין כשנג ויתבטלו ואם לא יארע כן ירקבו מאליהן. וה"א שיש למוד על קולא זו דכבר שאין דרכו להאכל חו'. דהתבטלו ליה מדרי. אבל דבר כהאכל כמות שהוא לא חייב להשתחו כ"כ בביתו עד שירקב. אלא דיש בכל ח"מ כמות קאין ע"י שטוק ונתן כלי מאוס כ"ל. (ע"פ) וכו' הפ"ה ע"פ

פרק ה א סאה תרומה עמאה וכו'. דעמאה אסורה באכילה בעשה כדילפינן בפרק הערל דף עג מדכתיב (דברים טו) בשעריך תאכלנו העמא והטבור יחדיו אש"פ שהעמא נגע בו. ובפסולו המוקדשין כתיב. ודרשין לה ולא לאחר. וע"י במשנה ד : [שנפלה לפחות עמאה חולין וכו']. דתרומה עמאה נמי עולה באחד ומאה כדלקמן משנה ד] : ירקבו. כתב הר"ב והא דלא תנן ילקו מאוס דחיישין דלמא אדמליק להו אחי ליהי תקלה כו' משום דדימוע קיל וכו'. וכן פ"ה. (והא' דנמא' פ"ה מפרש הר"ב גבי שמן דלאו להדליק כשנמא' ועמא' דמליקין וגמרא ערוכה היא בסוף פרק קמא דפסחים. [הא' מסקינן התיב דמי ליה בכלי מאוס דלא חיישין חו' ליה תקלה והכא בדבר יבש הוא עדיין לא הוכשר כבסיפא דחיישין ולא ממוא' בכלי מאוס. ואחי זיה ליה תקלה הלך ליה תהא]. והרמב"ם בפרק י"ד כתב דבין משנתו מתיחן אוחין עד שירקבו בד"ה דבר שאין דרכו להאכל חו'. אבל בדבר שדרכו להאכל חו'. לא יתיחן שמה יתקל כהן ויאכל מהן אלא ידליק הכל כדרך שמדליקין תרומה עמאה עכ"ל. ומבואר שחולקין הם בפירוש ירושלמי. עמאין ירקבו על דעתיה דר' יוחנן ידליק על דעתיה דר' יוחנן וכו'. להר"ם מקשה על דעתיה דר' יוחנן ידליק ומשי סבר כו' ולא ידליק. ולהרמב"ם מקשה על דעתיה דר' יוחנן ידליק ומשי דאין הכי נמי אלא סבר ר"י דמסתנו דבר כו' ועיין מ"ס לקמן בפ"ח : וראם למעשר ראשון וכו'.

פרק ה א סאה תרומה עמאה. נתיים. מ"ה. פ"ה. הלכות תרומות. ה"א. וראם שוררה. ט. פ"ה. כ"ג. וראם למעיר. ט. פ"ה. כ"ד. :

מלאכה שלמה

פרק ה א סאה תרומה עמאה. נתיים. מ"ה. פ"ה. הלכות תרומות. ה"א. וראם שוררה. ט. פ"ה. כ"ג. וראם למעיר. ט. פ"ה. כ"ד. :

י כין תפארת ישראל י כין

פרק ה א חף דאסורה גם לכהן עולה בק"א : (ב) דהרי אסורה באכילה גם לכהן ולא אחריו ידלקו כפ"ח נתי'. דהנהגה מייירי ברמי לבטן בכלי מאוס דלא אחי זה כהן ליה תקלה מה שאין כן הכא בדבר יבש

ראשונה בישנה

פרק ה א ירקבו. משמע דאין להס תקנה ולא אחי' שישאל על התרומה ודרכא לעבולה ומפריש פניה מתקיים אחר ויהי כולן חולין. דכל שאלה נגדיים לא מהני אלא מתחם על עיקר הנהגה מהלכות ולא מהתחם תכבשו ובתומה א"ה שיתחם על עיקר הפדשהו מהלכה שהרי על כרחו הוא מתייב כך תקון את עבול ואם לא לההתחם התעוה הוא מעבדו וחסו לא מהני דתפסא המיירה בפניו ונלא"ה נמי לא תלי למתיב תקנהא דשאלה כיון דלא מהני אלא פ"ה חרפה תשיקרו הוי מליין למימר למיפאל מה און בידו שפנא חרפה נבט על עיקר הפדשהו וכבר כתבנו זה בפ"ה מ"ו וכן כתבנו ג"כ בדברי הפ"ה בזה. והא דליכא תקנהא הכא לתוכר הכל נשוד כוכני' דחיישי' שמה יחזור ומתכרז לישאל. ומייה ביכא דליכא למיחם שיחזור ומתכרז כגון יין ביין שאין ישאל קויה יין מתוכר כוכניס נראה דיוכל למוכרו לשוד כוכניס. ואל"ה דלקמן פ"ה מ"ה כ"ה"ב דבתן בשמן הפסק דמאס הוא דחי להלוקה לא יפמאנו בידים. אבל יין ביין לא חיי וממאנו בידים. ואחתי הא יין נמי חיי למוכרו לשוד כוכני'. ואין לומר במתיב נמי חיישי' אדמתיבין ליה אחי ליה תקלה דבכל דוכתא משמע דלא חיישי' במתיבה אלא משום שיחזור ומתכרז ולא משום תקלה. ואל"ה דמתני ביהשילתי הכא לפיין בקדש היפאר שהתקום חרב ולא מלא למוכרו אפי' בדמי עיזים ע"כ והביאנו הר"ם. ויהי' התקנהא מחני' דפ"ה. אבל היכא שאפשר למוכרו יוכל למוכרו ולא חיישי'

ט בחולין. ויעסם הלוי תרומת מעשר על טבלו: ואם למעשר שני הקדש פתוחים נפלה. יפדו ויאלכו דמי המעשר בירושלים. והדמיו ימכור לכהנים בדמי תרומה חוץ מדמי אותה סאה: ואם פסאים היו. החולין והמעשר ראשון שנפלה בהן תרומה טהורה. דהשתא לא מצי למעבדינהו תרומת מעשר על מקום אחר. מפרש עליו תרומת מעשר וימכרו לכהנים ויאלכום הכהנים נקודים. פירוש ביוצב כמו יבש היה נקודים (יבשע פ) או קליות כי הכי דלא תפסכר התרומה הטהורה שיש בה לקבל טומאה דכל אוכל שלא בא עליו משקה מו' משקים אינו מוכשר לקבל טומאה: או ילושו במי פירות.

פירש הר"ב שלא נטלה ממנו תרומת מעשר וכו'. דל"ה אינו ראוי לעשותו תרומת מעשר על טבלו כדכתיב בספרי שהביא הר"ב בפ"ק מהתענית ה לענין תרומה גדולה וה"ה לתרומת מעשר וכמ"ס בפ"ג משנה ב. ומ"ס עוד הר"ב יבקש מן הלוי שיתלוספ בו. לא הביטו דבריו הללו דלע"ג דנימא משום דלא בעי לפרושי מהתענית כאבא אלעזר בן גומל דס"ל דאף ישראל רשאי להפריש תרומת מעשר וכמו שעשה במתני' ה דפרק דלעיל מ"מ הכא אינו לריך לך [וגם אינו רשאי להחליף] דהא הכא במעשר ראשון מחויב לתתו ללוי משא"כ לעיל דהן חולין הטבולין למעשר. והר"ס כתב סתם יעשו תרומת מעשר על מעשר אחר. גראה דמפרש לה דאתיא כאבא אלעזר דתורת תרומה גדולה שם לתרומת מעשר החייבת לאותו מעשר וכו'. מלך נקמי בלשנייהו איתן החולין כלישנא דמתני' ש"מ דל"ג כלל במשנה איתן החולין. וגירס' נכונה היא דלגירסת הספר קשיא אמאי נקט חולין למד: [יאבלו נקודים]. כתב הר"ב פ' ביוצב כמו יבש היה נקודים. וכ"כ הר"ס אבל הרמב"ם כתב נקודים הוא שיעשה ככרות קטעות תהיה כל אחת כחצי זביה וכן אמרו בגמ' עכ"ל. ור"ל בירושלמי דקאמר והדיון נקודין כהדיון חלוי זביהם. ור"ל בירושלמי קשיא ליה שאם הנקודי' שבמשנה כמו נקודים שבפסוק ח"כ או קליות למאי נ"מ אינן מוכשרין לתתן

תוספות חדשים
כ"ט: (תוי"ט ד"ה) יאבלו נקודים וכו' כל אלה כתיב ביה וקשה דעד קריוב ל"ג זביה יבש מוכר ממת' או יבש זביה תרומה כתיב אין כביה חולין עמאיה ואי יבש כביה חולין עמאיה כתיב אין כביה תרומה וז"ל דהירושלמי כ"ל דפתח מכביה מקבל טומאה וכו' כמנ"ל

הדושי מדרי"ח
שם (תוי"ט ד"ה) ואם למעשר ראשון כו'. פ' ה"ד ט"ז ט"ג א"י רשאי לחזיקי דהא הבא במעשר ראשון חייב לתתו ללוי כו' עכ"ל. אי שישוה הא לא איריא דאירי שגפא לו מעשר א' מן אבא אבא לוי רק שאין לו סך שישוה תרומת מעשר לכן יבקש מלוי ואילו לפי הרמב"ם קשה דלמא לחבשה לומר יקרא שם בו' ויחייבי דוקא שלא תרפס ערין תרומת מעשר יאבד חבשה סתם אם למעשר נפלה ולכלול ביהד חכמי היר"ל ואם בחרה היתה אורת הסאה תפלה בין לחולין היא למעשר ימכור להכניס בדיד תרומת חוץ מאותה סאה וסבת הרמב"ם י"ל דהובב קמ"ל חבשה דהא דאף דימכור הכל לכתן חוץ מהסאה אמ"ה אם לא הופרשה תרומת מעשר צריך להפריש

תוס' אנשי שם
ד"ה ואם למעשר ראשון כו' משא"כ (ש"ס) ע"י מש"ל פ"ד מ"ס ולא אוכל לרדת לסוף דעת החו"ט מכו הענין המתקן בין שוואים הללו דלפי' יתה ליה וסבא קא קשיא ליה. (נח"ט) בא"ד ודברמב"ם פ"י כו'. ולשון משנתו מוכח כתי' מלך מן הכא עינש תמי' על מק"ל כדתיב בס"ד מ"ה. ור"ל לחבשה גופא קשיא מ"ס לא נקטה כתי' י"ל דדוקא ה"ס דקאי על סתם מכרי חמ"ע דלוי רב כ"כ שייך לומר שישע בו"ו תמי' על מק"ל אבל הכא דהסאה תרומה נפלה ל"ס סתם מע"ל לא שייך כ"כ לחבשה ולמיתני שיעשה כל ה"ס סתם תמי' על מק"ל דמי יודע אם י"ל כ"כ מעשר נפלה לתמי' לכן נקט הקנה הפתוחה וזאת שיקרא שם לתמי' מיתני וכו' אבל הר"ס ש"ס י"ל מעשר הטבול לה"ס הכנס כל ש"ס שייך לפרושי כל ה"ס סתם תמי' עליו ודאי טוב לו ויתר לעשות כן. וזש"ט: ד"ה יאבלו כו' למאי נ"מ אינן מוכשרין כו' ותימה דל"י כתי' הרמב"ם הי"ט סיפא דל"י יתלקו לפתוחה שיהיה חוץ חלק זביהים למה לא פתחם לאר"י וזכרנו זביהים נקודים

שם לתרומת מעשר (ו) ואם למעשר שני או להקדש נפלה. הרי אלו יפדו (ו) ואם פסאים היו אותן החולין (ה). יאבלו (ט) נקודים) או קליות (י). או ילושו במי פירות (י) ח"ג. ואם פסאים ג"כ אם פסאים :

מלאכת שלמה
תרומה ומחויבין אותה לענין ח"כ גם כאן אחר לכהן לאכלו כד אפי' בתורת תרומה אלא יקרא שם לתרומת מעשר שבו תחלה ואח"כ הוא רשאי לאכלו בתורת תרומה וכן אם הוא מעשר או הקדש ריכין פדיון תחלה ואח"כ יאכלו החולין והמעשר ראשון וכו'. עוד קשה דלפי דבריו ה"ו לו לומר ואם פסאים היו החולין או המעשר ראשון או המעשר שני והקדש יאכלו נקודים וכו' ותו דלפי דבריו מעשר ראשון לא היו דיעו כמו שאמר לעיל יקרא שם ומעשר שני או הקדש בין סמא בין פסור. לריך פדיון כמכר למעלה וכל זה ה"י ראוי להפריש במשנה והיאך שייך לכולם בדבור אחד כפא"ס שוין ותו דהיאך שייך דקאי גם למעשר ראשון הלא הוא לריך קריאת שם לתרומת מעשר ואלתה תרומת מעשר היא עלמה כבר עמאה וח"כ מה תועלת יש גמס שאכלתה יקודים כדי שלא חושב לקבל טומאה הלא עמאה היא ואסורה היא שחכ"ס דבשלמא התרומה הטהורה שנפלה לתוכה מותרת ליאכל נקודים כי עמס נפך אין בה השע איסור דאם יאכל התרומה הרי פסורה היא ואם יאכל החולין הסמאים שיעשו תרומה הרי חולין הם אבל עמאה אסורה. על כן גראה דלא קאי אלא אחולין למד ומעשר ראשון לא קמשתעי משום שאינו בכל ענין דמשפלה ממנו תרומת מעשר ע"כ מלמתי וחסר פה כמו שורה אחת: בפ"י ר"ע ז"ל. לשון המתחיל ואם פסאים. לריך להניח שם על מקום אחר אלא מפרש עליו תרומת מעשר ומקום אחר וימכרו בו. ועל שהקדש הוא קשיוו של הר"ס ז"ל ותירוץ וכתב עליו ה"ר שלמה שירילי"ו ז"ל והנה האריך למענית ולא הספיק וז"ל הסעם צדור דרישא דהתרומה היא עמאה אם

מעין את החולין אלא את התרומה אלא ודאי לא נרסי' אלא אם פסאים היו אותן החולין יאכלו נקודים וכו' ע"כ: נקודים. פ' הרמב"ם ז"ל ככרות קטעות כל אחת פתוח מכביה. והר"ס שירילי"ו ז"ל כתב נקודים ויקושו"ם בלע"ז שישוין עגולין קטנים שאין בהם כביה ומנקדין אותן נקודות נקודות וכן תרנס יונתן יבש היה נקודים הוא ככסנין ופירשו הגאונים ז"ל פת יבשה מלמד שמוספין אותו בבית המעשה וכן פ' ר"י ז"ל נקודים עראלי' בלע"ז. יתנו נמי פירות שאין מכשירין ואין מחבדין ואין כאן אוכל וסתם לן כו' עקיבא דלמר בנמ"ס פ"י פ"ג לא פסל אלא מקום מנעו בלכד ע"כ. ובמחילה מכבודו ואני נושא ידו דמאמע מודך דבריו ז"ל דמי פירות דמתני' היינו אפי' שמן דבי' מיירי ה"ס ר"ע ז"ל וכו' כ"ל אמר נמי פירות שאין מכשירין ואין מחבדין בשלמא אין מחבדין משכחת לה אפי' בשמן כו' עקיבא. אלא שאין מכשירין. השמן לכו' מכשיר כדתנן סתמא נפ' בחרא דמכשירין ולא ירדתי לסוף דעתו המורל"ט בע"ד. ובתב ה"ר משה פיונטי ז"ל סאה תרומה עמאה. יקט עמאה לאשמועי' רבותא דדיוקא דהא למאה אפי' דעמאה היא העלה ע"כ: בפ"י ר"ע ז"ל. ויעסם הלוי תרומת מעשר על טבלו. כתב עליו ה"ר יהוסף ז"ל פ' זה אינו גראה דכי היאך הוא רשאי לעשר תרומת מעשר כיון שדמיו ועשה תרומה גדולה. המשנה לא אמרה אם למעשר ראשון נפלה יעשה תרומת מעשר כמו שאמר לעיל אלא אמרה יקרא שם וכו' ע"כ גראה דה"ק אם פסורה היתה אותה הנפלה ונפלה לחולין ימכור לכהנים בתורת תרומה ואח"כ אמר ואם למעשר ראשון נפלה וברי' היא סבל תרומה משורבין שהרי מעשר ראשון אסור אפי' לכהנים כפסלו אלא הן מפרשיין

תפארת ישראל
יכין
י) יעשה למעשר שנתערב. תמי' על מעשר אחר (א): (ז) כדי שיהא ראוי לכהן יפרס ויאלכו דמי המעשר בירושלים. וימכור ההעברות אח"כ לכהן חוץ מדמי הסאה: (ח) שנתערב בהן (ב): (ט) הכהנים את ההעברות: (י) ככרות קטעות פתוח מכביה כדי שלא יהיה אפשר להיות כביה מהחולין הסמאים יחד בשעה שילוש עיסה מהתערבות והוכשר התרומה. דקך השעור לעמא אחרים: (יא) אליו בלש ביוצב שלא הוכשר התרומה והתעמא מהחולין שבה: (יב) שאין משכירין
שצדקה. והן אחת שמר"ה (חולין ק"ח ב') משמע שכל שנועין לחולין זכו' משכירין לכביה. אבל כבר הכריעו שם רעשו"ם (ד"ה אין) שלא כדברי רבנו צדק. ועי' עוד ברמל"מ (פ"ד מלובלין ה'). וא"ת ח"כ דמיירי בשכר הוכשר. התרומה. א"כ למה קאמר יאכלנו קליות. הרי גם אם רכיב החיטין רשאי לאכלן דאין נרשין משמא לחבירי. וגם התי' לא יתסמוחו מגרעין פתוח מכביה (כרמב"ם פ"ד מלובלין) י"ל אין ה"כ רק דכתיב אורחא לאכלן ק"י ולא חוין. תדע דהרי הוה מצי נמי למנקט דיוכם החיטין חוין כמו שהן אלא דלתא רק לאסוקי שלא יבטל יחד ויתמעבו לדיים'. וזו יהיה כביה חולין סמאים ציחד ויתמא התרומה. וא"ת אי

משנה ראשונה
יש לה ובוד עמא יתוור וימכרה לישדאל. וכן בפ"ט מ"ג: ואם פסאים היו לזמן החולין. פ' והשתא איכא למיתעו שיעמא החולין הסמאים התרומה שבתוכן אם יוכשרו
[בושניות זרעים ח"ב] וא"י 6.

ך סאה תרומה... פ"ב כ"ג

תוספות חדשים... פ"ב כ"ג

החוקים המובאים... פ"ב כ"ג

התם. וקנת קשה דהוה ליה לגמ' להביא ראה ממסנה זו... פ"ב כ"ג

התומה טהורה כמו שהיה: פ"ב אחרים... פ"ב כ"ג

ולא ב"ש ופי' תימא למדוי דהיהו ב"ש שנו אוחה קדם... פ"ב כ"ג

מלאכת שלמה תוספות רע"ק תום אנשי שם

החוקים המובאים... פ"ב כ"ג

התם. וקנת קשה דהוה ליה לגמ' להביא ראה ממסנה זו... פ"ב כ"ג

התומה טהורה כמו שהיה: פ"ב אחרים... פ"ב כ"ג

התומה טהורה כמו שהיה: פ"ב אחרים... פ"ב כ"ג

תרומות סאה פרק ה

ה לפי חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

שעלה: אינה מדמע אלא לפי חשבון. והסאה שבנייה אין בה אלא חלק אחד ממאה תרומה והוא תולין: ו אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון. לפי מה שיש תרומה בכאה זו של דימוע צעיני מאה מן התולין ולא צעיני מאה האין כנגד כל איתה סאה של דימוע שאינה נחשבת כולה תרומה לאחור תולין שניים: ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. עסה של תולין שנתחמלה בשאור של תרומה הרי כולה אסורה לזרים. ואם נפל מאוחה

עסה לתוך עסה אחרת של תולין ותחמלה חינה אסורת' אלא לפי חשבון שאור של תרומה שמעורב בה ולא מתסרה לתרומה אחרת נפ' מן הראשון שיעור גדול כל ק' שיש בשאור של תרומה

המדומע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

המדומע מדמע אלא לפי חשבון. ואין המחויבין מחיבין אלא לפי חשבון. והביא אהן המדומע מדמע אלא לפי חשבון

תוספות הרשים... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

מלאכת שלמה... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש... חשבון... מצינו ש...

ואין המים שאובין פוסלין כו' פי' הר"ב מקוה שיש בה כ"א סאין וכו' דאין האובים פוסלין אלא ח"כ הם כ' סאין וכו' וכו"כ הר"ש [ועוד כהן קן הר"ב במשנה ד פ"ד דמקואות] וכך הם דברי רש"י פ"ק דתעורה דף יב. וכו"כ סאין דנקטו ברישא לאו דוקא אלא כל שיש יותר משהו מעשרים סאין כגו כדעת הרמב"ם בפ"ד מהל' מקואות. והב"י בסו' ר"ח בסו' ד בפסק המהמול גרסינן בפרק ג' מיניו וכו' כהן בשם רש"י דפרק הנזכר דעשרים סאה ורביע בעינן ומ"מ מוסק והלכה דעשרים ומשהו כגו. ולשון פוסקין בצרייתא בתמורה [יג.] ופיר' הערוך שהוא לי' השלטה כמו [פסחים פג.] שקל קלא פתק ב'י. והר"ב בפ"א דתמורה משנה ד מפרש לבבא זו עוד בעינן אחר: **ף** עד שהרבה תרומה על החולין. פירש הר"ב עד שיפלו שם נ"א של תרומה. וכן פירש הר"ש גם הראב"ד בהשגתו פרק י"ג מה"ט וכחז הטעם דשאל כשהגביה הגביה החולין והתורמ' כולה נכרתת שם והרי שיש בחוחו כרי נ"א של תרומה וג' של חולין. ולפי שיש להקשות על פירוש זה ממשנה ה דאפי' חכמים אומרים אינו מדמע אלא לפי חשבון ש"מ דלא אמרינן שמה הוא מגביה החולין והתרומה נאשרת הלכך לא בזה בחר הרמב"ם ומפ' שתרבה היינו עד שיפלו לתוך הנמלה חולין מאה כאה ועוד של תרומה זה אחר זה כ"כ בכ"מ [אמ"ס הר"ב אבל מנחה על מחלה שרי. דבדרבנן לא בעינן רבייה כדאמר רבי יוחנן בסוף הערל] דף פה. ולריש לקיש דפליג ובפי' רבייה אף בדרבנן. שמה היינו טעמא דעד כ' אי אפשר שלא יהא עדיין רוב חולין. דאלכ סאה

התוספות רע"ק דאף החולין שברמיס מבייני' לבבא ולפי' חכמי' הדין לארדה ביינא דמתני' הקיים בשאה תרומה שנפלה לק' הגביהה ונפלה לקלא' בכל ענין אינה מדמעת דהא בכל פנים יש באוה מדומע א' מקא' תרומה והשאר חולין. וכן ראיהו שכתב הרא"ש להרי"א אולם דעת הרמב"ם בפ' ובחבורו דאין החולין שברמיס מבייני' לבבא פ"ש. אמ"ס מצאתי ביומ"ט עכ"ל נ"כ הפ"ה י"ד סי' צ"ט ס"ג כ"א בירואי מבני' הרבה אינה מדמעת כלל דהא חולין שבו כמבלין. והמה ג"כ על הרמב"ם בשיורשו הגל וכחז דברבי הרמב"ם בחבורו אינו הכרה כ"כ דחולק על הר"ש:

ואין המים שאובין פוסלין כו' פי' הר"ב מקוה שיש בה כ"א סאין וכו' דאין האובים פוסלין אלא ח"כ הם כ' סאין וכו' וכו"כ הר"ש [ועוד כהן קן הר"ב במשנה ד פ"ד דמקואות] וכך הם דברי רש"י פ"ק דתעורה דף יב. וכו"כ סאין דנקטו ברישא לאו דוקא אלא כל שיש יותר משהו מעשרים סאין כגו כדעת הרמב"ם בפ"ד מהל' מקואות. והב"י בסו' ר"ח בסו' ד בפסק המהמול גרסינן בפרק ג' מיניו וכו' כהן בשם רש"י דפרק הנזכר דעשרים סאה ורביע בעינן ומ"מ מוסק והלכה דעשרים ומשהו כגו. ולשון פוסקין בצרייתא בתמורה [יג.] ופיר' הערוך שהוא לי' השלטה כמו [פסחים פג.] שקל קלא פתק ב'י. והר"ב בפ"א דתמורה משנה ד מפרש לבבא זו עוד בעינן אחר: **ף** עד שהרבה תרומה על החולין. פירש הר"ב עד שיפלו שם נ"א של תרומה. וכן פירש הר"ש גם הראב"ד בהשגתו פרק י"ג מה"ט וכחז הטעם דשאל כשהגביה הגביה החולין והתורמ' כולה נכרתת שם והרי שיש בחוחו כרי נ"א של תרומה וג' של חולין. ולפי שיש להקשות על פירוש זה ממשנה ה דאפי' חכמים אומרים אינו מדמע אלא לפי חשבון ש"מ דלא אמרינן שמה הוא מגביה החולין והתרומה נאשרת הלכך לא בזה בחר הרמב"ם ומפ' שתרבה היינו עד שיפלו לתוך הנמלה חולין מאה כאה ועוד של תרומה זה אחר זה כ"כ בכ"מ [אמ"ס הר"ב אבל מנחה על מחלה שרי. דבדרבנן לא בעינן רבייה כדאמר רבי יוחנן בסוף הערל] דף פה. ולריש לקיש דפליג ובפי' רבייה אף בדרבנן. שמה היינו טעמא דעד כ' אי אפשר שלא יהא עדיין רוב חולין. דאלכ סאה

ואין המים שאובים פוסלים את המקוה אלא לפי חשבון כו': **ף** סאה תרומה שנפלה למאה. הגביהה (ה) ונפלה אחרת. הגביהה ונפלה אחרת. הרי זו מותרת (ה). עד שתרבה תרומה על החולין (ה):

מלאכת שלמה
מעט בלמוד ויורדין למקוה וספק לתוכן מים שאובין פחות משלשה לוגין וירדו גם הם למקוה עם המים נשמים לא נאמר כבר נעשו גם המים נשמים שאובין כיון שנתערבו בלמוד ויפסלו את המקוה אלא אינם פוסלין אלא לפי חשבון אף ל"ע על לשון הגמרא של מסכתא תמורה עכ"ל ז"ל: **ף** ה"ז מותרת. גרסינן וכן לקמן גרסינן ה"ז אסורה וכן הוא בכל הספרים. ה"ר יוסף ז"ל: **עד** שתרבה תרומה על החולין. וידידת' תמא רבה תרומה נעשה כמרה מזה ופירך וכל תנין בפ"א דמס' מקואות מקוה

תוס' אנשי שם
דאין עמיה זה וכן נבביל נשאו זה שם כגולה השבון לפי עייט חכמה צדק' ה"ר ר"ה י"ד ע"ד שרבה כו' דאמר ר' יו' ומסקנא דהיה שם ל"ה לא תקילין לומר קמא קמא נביל הכה לדיקא רונה דהיתרמא אלא' איכא ליימנ' שאני אומר כהה דס' מ"ה. ופי' גם לרי' לך שטמא כה' הר"ש אליה דל"ל ולכ"ה היינו דוקא ציב דאין ציבה אלא בזה דיש לחזק איש נאכר עד שיפלו למים ש"ס סאין ואלו' ועוד פחות מנ"ה שלשו שאני חלו החולין והתרומה מהנה על מנחה דלפי החשבון כגולה פ"ט סאין ואלו' העולה לוחן ואלו' לא העלה מתרומה כ"א מעט יותר מ"ט ולכן שכל העולה והעולה מעלה א' ממה שכל גלתהוה וחי' מק' מכל מה ששאר מהתרומה כגולה קודמות וע' בספר עזרת שאול בסוף שם המזל החשבון מביא ש"ס ואלו' הכמה הגדולה ש"ס ואלו' נשאר בתוך הכי מהתרומה מ"ט וז' שלישים בקירוב ומתחילין ל' ושלש קירוב וכשפלו מהתרומה עוד ל' שלישים בקירוב יהיה גם מהתרומה ל' ושלש קירוב וכן כלה הים להבנינים שאין חלק בין תרומה לשאר איברים שם כמ"ס ל' ונאכר כשפלו ק"א ל' ואל' דעת חכמי' דעוד שהיה הייט ק' ועוד.

תוס' דמורה דבב' ש"ס
ועוד אין ביור לדיקא רונה דהיתרמא וזמן לא אמרי' חוזר וישורו אלא' בידור לוט שטמה לדיקא רונה דהיתרמא כגולה וכלו' גם בשאר איברים יצב והרים נכל פסג דדין כן ל"ג כדחית ליה ולהר"מ כדחית ליה וז"ע. ועד דהא דאמרי' כן דאין חו"כ כ"ו דאיהא רונה דהיתרמא הוא דוקא כגולה. אלא כגולה אמרי' דמ"ז א"ס דין ביהור ס' עד האיסור. וע' בש"ע י"ד סי' צ"ג דא"ל דאפי' נבב"ל כגולה אמרי' דמ"ז: כ"ר ד"ה הגביהה בין תרומה כו'. אין לזה

תוס' דמורה דבב' ש"ס
ועוד אין ביור לדיקא רונה דהיתרמא וזמן לא אמרי' חוזר וישורו אלא' בידור לוט שטמה לדיקא רונה דהיתרמא כגולה וכלו' גם בשאר איברים יצב והרים נכל פסג דדין כן ל"ג כדחית ליה ולהר"מ כדחית ליה וז"ע. ועד דהא דאמרי' כן דאין חו"כ כ"ו דאיהא רונה דהיתרמא הוא דוקא כגולה. אלא כגולה אמרי' דמ"ז א"ס דין ביהור ס' עד האיסור. וע' בש"ע י"ד סי' צ"ג דא"ל דאפי' נבב"ל כגולה אמרי' דמ"ז: כ"ר ד"ה הגביהה בין תרומה כו'. אין לזה

תוס' דמורה דבב' ש"ס
ועוד אין ביור לדיקא רונה דהיתרמא וזמן לא אמרי' חוזר וישורו אלא' בידור לוט שטמה לדיקא רונה דהיתרמא כגולה וכלו' גם בשאר איברים יצב והרים נכל פסג דדין כן ל"ג כדחית ליה ולהר"מ כדחית ליה וז"ע. ועד דהא דאמרי' כן דאין חו"כ כ"ו דאיהא רונה דהיתרמא הוא דוקא כגולה. אלא כגולה אמרי' דמ"ז א"ס דין ביהור ס' עד האיסור. וע' בש"ע י"ד סי' צ"ג דא"ל דאפי' נבב"ל כגולה אמרי' דמ"ז: כ"ר ד"ה הגביהה בין תרומה כו'. אין לזה

תוס' דמורה דבב' ש"ס
ועוד אין ביור לדיקא רונה דהיתרמא וזמן לא אמרי' חוזר וישורו אלא' בידור לוט שטמה לדיקא רונה דהיתרמא כגולה וכלו' גם בשאר איברים יצב והרים נכל פסג דדין כן ל"ג כדחית ליה ולהר"מ כדחית ליה וז"ע. ועד דהא דאמרי' כן דאין חו"כ כ"ו דאיהא רונה דהיתרמא הוא דוקא כגולה. אלא כגולה אמרי' דמ"ז א"ס דין ביהור ס' עד האיסור. וע' בש"ע י"ד סי' צ"ג דא"ל דאפי' נבב"ל כגולה אמרי' דמ"ז: כ"ר ד"ה הגביהה בין תרומה כו'. אין לזה

אם שונג - מ"י ט"ז ס"א ופ"ק
פ"ו ס"א מחלוקת אפרים ס"א
ס"ד ופ"ק י"ב ס"א ט"ז ס"א :

חלופי גרסאות
כן בירושלמי כ"ד וס"א ג"ס
ואם בירושלמי א"מ .

חדושי מהר"ח
לכתחילה יכול לטחון כרי
להתיר ירושלמי כ"ד
עכ"ל והו"מ ס"א ס"א
שמעון על כך פחתה
התרומה כ"ד רק שצריך
לציין על אם ירוש' שהשי"ם
של חולין יפת' כ"ד
מתיר כ"ד :

תוספות רע"ק
הר"ש כתב דמתני' ר'
יוסי היא דאמר א"מ
מתכין וילקוט ויעלה בק"א
עכ"ל . והיינו ר"י דמתני'
ו' פ"ג דיערב' . ואם כן
לחלוקה דלא קי"ל כר"י
דהתם ה"ג אמר לכתחילה
לפחות . ועיין פ"ה ר"ד
ס"ב ס"ד שכתב השעש
בשם בירושלמי . כיון
דאין בונה לבשל רק
לפחות החמיש' מש"ה
מתיר לכתחילה ע"ש . וב"כ
בש"ת רשב"א ס"י ת"ס :

תוס' אנשי שם
להר"מ במשנה סקודתם
נעטע ל"ט א"ט ח"א ז"ל
דמייירי הכא בלא טוע ונס
מסיפא מוכח דמייירי בלא
טוע להר"מ דנעטע אין
מגטרק החולין שדישוע .
ואולי מזה אין ראי' דלפטר
דכוס גס הר"מ מודה
לדפי' נעטע מגטרק כמ"ס
הת"כ שאין זה אלא שנתגלס
מ"א שטוחן שסתייר סיה
יזכר משה סתייו סגורין
ואולי גם לתומא מעטס זה
ח"א אפי' נעטע . והכרי
כ"ס ש"כ דלכך לא נקט
כ"ס א"ט ידוע כ"י משום
לדפי' ס"י כן שפתחו החולין
לכך מתיר שכבר נתגלס
תמוה להר"מ לשיטתו
בתרומה אפי' נעטע ח"א
כשלא הגיחו . וז"ע :

מגטרק פסולת החולין עם החולין לבטל התרומה והכא כסופא
פסולת התרומה אינו מגטרק עם התרומה לאיסור : מותר .
אמר הרמב"ם בכל מקום שאמר מותר ענינו שפעלה התרומה
ויהיה השאר מן החולין אחר שהוליא
התרומה מותר ובכל מקום שאומר
איסור ענינו מדומע :

שלמה
לדמרי' בעלמא ע"ס שגשור מן סדק' לתור זיו"מ מרנה עליהם ע"ס מוכינס
ומסיק לכתחילה ע"כ ושי' ג"כ ברב אלפס בפ"ק דבי"ט דף ר"ף ובפ"ו הר"ן
ז"ל דברבנן מנסתין איסור לכתחילה ולא כל דרבנן אלא הכוונ דקאמר התם
מפני שיש להם טעם להחיר ע"ס . ובפ"ו גיד הגט' דף תשי"ג ע"א כתב הר"ן
ז"ל בשם חו"מ ז"ל דמדאורייתא מנסתין איסור לכתחילה ותדע דרובע בשלה
דקאמר בגמרא היינו שמהו לבטלו אבל הרב"ד ז"ל כתב בספר איסור משאו
שלו דמקרי ל'י' לתמוה לרובע בשלה חזום ש"מ למאי לדמרי' אין מנסתין
איסור לכתחילה דאורייתא הוא ע"כ . ומיהו אע"ג דביטול איסור לכתחילה
מדאורייתא הוא לדברי הרב ז"ל מ"מ א"מ עבר ובטלו מדאורייתא בטול ואפי'
במזיד ומדרבנן במזיד לא בטיל ובשונג פליגי בה ר' יהודה ור' יוסי בניטין
בפרק הנוקין וקיימא לן כר' יוסי דלמור בשונג בטל . ומזיד נמי כתב
הרמב"ם ז"ל דדוקא למי שבטל אותו במזיד איסור אבל לאתרים מותר
וק' דעת הרב"ד ז"ל עכ"ל ז"ל בקיטור . ובפרק אין מעמידין דף ס"א ס"א
ע"כ העלה ז"ל דלא אמרו אין מנסתין איסור לכתחילה אלא במהטוין
לעבר איסור כסיתר כדי להיטע ממנו אבל במתכוין לאבטל הכלי ואינו
נזהר מן האיסור שרי ע"כ :

ישראל
כוונתו לבטל האיסור . דאילו יודעו ה"י עוקרו דמה שמפסיד ז"ל"א מרויה
ג"ל אחר . וכ"כ הכא שכן דרך כהנים לטחון בל"ו הדמוע ולא ממחי
במבטלו . ולדבריהם דהכא עדיפא ליה דעות בירושלמי דלך דהכא ד"ה
הוא משום שכן דרך כהנים וס' . וכדי שלא יתחוק הירושלמי עם הבבלי
במשיעה א' ואילו יודעו ה"י עוקרו משעס ה"ל . וכן נראה דעת הרמב"ם
דפעס דר"י דאילו יודעו ה"י עוקרו . דהקשה לר"י באנחי' ופלטן נמי אילו
ידעו ה"י מניין . ולפי דבריו :

ראשונה
מדלוי' הוא דל"ס בשלה א"כ שונג מותר אבל בתחילת ביטול אפי' שונג בידיים אסור
אזו מיד דגליאיסור דאורייתא קטנו שונג אפ"ו מיד ובדברך לל . ב"כ פ"ה ס"י ז"ע :

הלכתא גבירתא כללא דפרקה
זה לחולין אחרים . א"כ בתערובות ב' רק ק' לפי חשבון התרומה שיש
במספר התערובות הא' . וה"א אפילו בחיטין בתרו"מ עיט חולין . אע"ג דכל חיטין
אינו מתבטל כלל . א"ה לא חשבינן לעיטת הראשונה ככולה תרומה . ולפיכך אם
חזר חיטין מבנה עיטת ב' חולין . לא נאסרה ב' רק כשיש בה בשאר שחיטין בה
עיטת ב' חלק תרומה כל כל כרי' לחיטין בה עיטת ב' . וכ"כ סקוה פחות ס"ס
שנפלו לחזו' ג' לחיטין שאובים לא נפסלה המקרה רק כשנפלו לשם הב' לחיטין מ'ב'
א' ג' כלים . ולא בשנפלו כד' כלים :

משנה 1
תרומה שנתבטלה בק' הרי"ס א' כרינו . וחזר ונפל לשם תרומה : אפילו
כ"ס . ובין כל נפילה ונפילה הרי"ס כרינו . מתיר התערובות . עד
שכשצורף כל הנפילות יהי' ככולם יחד קצת מפי מחולין :

משנה 2
תרומה שנתבטלה בק' . וקדם שהרי"ס חזר ונפל לשם תרומה . והשתא
כשנצטרם לא יהיה בהחולין ק' נגדם . רק נגד זה וזה לכד . אם לא
נודע לשום אדם נפילה א' עד אחר נפילת ב' - אמר הכל לור כאילו . תערובי יחד .
ואם נודע בנתיים . א"כ רק להרי"ס כשיעור ב' הנפילות והשאר מתיר :

משנה 3
תרומה שנתבטלה לפחות בק' . וסחון והתירו . כשם שהתירו חולין
והתירו גם התרומה . נכסר הכל באסור . רק בידוע שרק חוסי חולין
יפת כשיעור התוספת . או מותר אפילו לטחון לכתחילה . תרומה שנפלה לפחות
ס' . וחזר ונפל שם חולין . ויהי' השתא ק' נגד התרומה . אם הפיל תב' כמזיד
אסור . ואם בשונג נפל מתיר :

דל חולין הותרו ושל תרומה לא הותרו ויש כאן אחד ומאה
ואע"ג דמעיקרא גאסרו חזרו והותרו בטחינה ואפילו לכתחילה
יכול לטחון כדי להתייר : ואם מזיד אסור . קנסוהו רבנן לפי שבטל
איסור לכתחילה והוא הדין לכל
איסורים שבתורה שבטלן במזיד
שהן אסורים :

מלאכת
שהדין טען שהחולין פתחו או כגון שהיה התרומה מוקף מטרות ונפלה
לתוך החולין ואח"כ נטלו מטרות מן החולין וברורו להשתא ודאי חולין הן
דפתחו והתרומה בעינה היא פתח ומתיר ואולי אחר פתיחה ימלאו מאה ואחת
ע"כ ומשמע דהר"ם ז"ל בדבריו לא פליגי אה"ר שמזון ז"ל . עוד מפרש בירוש'
לדפי' לכתחילה נמי טוחן אם יודע שפתיחה יפות כדי להתייר ואין כאן משום
מרבה במזיד למיטן למימד דכנסין הוא מעיקרא והשתא רוחו להו . עוד
בידע' ר' אבהו בשם ר' יוחנן כל שריבה עליהן שונג מותר מזיד אסור ולאו
מתני' היא בשונג מותר במזיד אסור מתני' בתרומה אחר למימד לך אפי' שאר
כל הדברים א"ר אלעזר כשם שאסור לטבול את הטמא כך אסור לטמא את
הטמא פ"י שלא יתמיר אדם על עצמו מלגוף סטפת של חולין עם החולין כדי
להשלות את התרומה כיוון שפתיחה הקטל לא יזוז מדבריהם ע"כ . ואית'
השנוות הרשב"א ז"ל ס' חש"ל ובידע' דתנינה סוף פ"א : ואם מזיד אסור .
הא לדמרי' גריס ב"ה ובכל דוכתא בתלמוד והנן אין מנסתין איסור לכתחילה
אין לטחן זה שני בשום מקום אלא ממתני' דהכא דייקין לה . וכתבו חו"מ
ז"ל בפ"ו כל שערך דף ז' לדפי' איסורא דרבנן אין מנסתין א"מ יש לו לאיסור
שורש מן התורה אבל דבר שאין לו שורש מן התורה כגון מוקף מטרות והיינו

יבין
מגטרק טבין של חולין עם החולין לבטל התרומה . משא"כ הכא טבין
של תרומה א"מ עם התרומה לאיסור : ל"ג לאחר שהוליא התרומה :
ל"ד דקנסוהו ככל מבטל איסור לכתחילה :

ראוי להשוות מדותיהם שכן דעת הבבלי בניטין ג"כ שאין אדם אוסר כרמו
ס"ו מ"מ א"ה הכ"ס שכן פ"י הבבלי . ומתוך ג"כ ק' רכ"מ שם ארמב"ם ס'כ'
ידעו ה"י מניין . ולפי דבריו

משנה
שנפלה לפחות ממאה ואח"כ נפלו עם חולין . הא דמני הך דינא כ"כ נפילות ולא מני
בשפיעות קאה שפסלה נק' שונג מותר ומזיד אסור דיי"ל דוקא כשנבטל תמלה כרוב

פרקה משנה 4
תרומה סמאה שנתערב בפחות מק' חולין . או בפחות מק'
מעשר . או מעשר שני אע"ג דאקרי קודש . או אפילו לפחות מק' קודש
מש . בין שהיו סמאים או שהיו . אסור כל התערובות גם לכהן אפילו בהדלקת-
דבסעורב בחולין שרניל לאבול חישי' שישל בו . להבי ירקבו . ואם התרומה
וחפחות מק' . שניהן שהיו . יסבר הכל להבחין ברבי תרומה חוץ מדמי' אותה
סאה . ואם נתערב במעשר המבול לתרומה מעשר . יעשה המעטר הוה תרומה מעשר
על מעשר אחר המבול לתרו"מ . ויהי' הכל להבחין . ואם לפחות מק' פ"ג נתרעב
י"ה המע"ש . וכן בנתערב בפחות מק' בקודש . יפרת . ואם התרומה שרתה .
וחפחות מק' חולין סמאים . יאכל הכהן התערובות ככרות קטנות סכ"א פחות
מכביצה שלא יספ' החולין הסמאים לתרומה שבכ"ר . או יאכל גרעיני התערובות
יבשים . או ילושם במי פירות שאין מכשירין . או יחלק פחות מכביצה מטע
לעיסות אחרות :

משנה 5
תרומה סמאה שנתבטל בק' חולין שרירי' . והרי צריך להדיס כפי שיעור
התרומה שנתערב . אותו שיעור שמים : כך דינו כנ"ל שיאכלנו
פחות מכביצה או וכו' :

משנה 6
וכן תרומה שרורה שנתבטלה בק' חולין סמאי' . כך דין אבילות כנ"ל :

משנה 7
תרומה סמאה שנתבטלה בק' תרומה שרורה . א"כ להרי"ס א' .
ואוכל כל התערובות כשאר תרומה שרורה :

משנה 8
תרומה שנתבטלה בק' חולין . שרינו שצריך להרי"ס מהתערובות כשיעור
התרומה שנתערב . ואם אחרו שהרי"ס חזר ונפל לחולין אחרים . אפילו
נפל א' לא' או גם לחצי' בשל . וא"כ להרי"ס מהתערובות הב' רק חלק ק' סמא שנפל
לתערובות הב' :

משנה 9
תרומה שנתערב בפחות מק' הרי אסור כולו לור . וחזר ונפל מהתערובות

א האוכל תרומה. פהים
לח לט נד: חיי"ו פ"ו מה'
תוספות היו ופ"ו ה"ל סג
לחין נג: אחד האוכל. ט
פ"ו נג: ורומש חומשה.
סג סג"ו: אינו משלם.
סג סג"ו:

תוספות חדשים

פ"ו משנה א [ה"ר ד"ה]
אינו משלם תרומה
כי ממקום אחר עכ"ל.
וקח כתב הר"מ משמע אלס
י' לו תרומה שקנה או שיער
יכול לשלם מהן וז"ל כזה:

ראשון לציון

פ"ו משנה א [הרי"ם]
ד"ה ואחד הסך כו'
הרש"א דלא יתלו כו' שכתב
הרמב"ם כתבו התוספות כו'
דגם קן אכמכא בעלמא.
וכ"כ תוספות ציונא עו.
ד"ה דתני:

חדושי מהרי"ח

פ"ו משנה א [ברע"ד ר"ה]
אינו משלם תרומה
שהתרומה לכהן והשולח
מה שאכל עם רוב עליו
כו' עכ"ל. אמר שגם
הרמב"ם כתב כן בפי' אבל
דוחק דאיהו ה"א שירא
ירצא בתרומה של כהן
לפרוע ביה חובו וליה
דבריהם ידעתי אומר אינו
משלם תרומה פי' שאם
ירצה לקנות תרומה אצל
כהן ולפרוע ביה מפני
שתרומה היא ביול קפ"ל
דלא אלא צריך דוקא
חולין מתוקנים ולפי סדה
וה"ל במשנה ג' ו' אבל
סבירי הריב תו"ם בס"ד
משמע לפי דעתם וק"ל:

תוספות רע"ק

פ"ו משנה א [אורח ל"ח]
במשנה שונג) אע"פ שידע
שהוא תרומה ושמוזהר
עליו רק שאל ידע שחייבים
עליו סתח. נקרא ג"כ
שונג. הרמב"ם רפ"ו
מהלכות תרומות: [אורח
ל"ח] שם במשנה ואחד
השותה) שיעורו בבית
הרמב"ם שם והוא
מהתוספתא: [אורח ל"ח]
שם בהרע"ב ד"ה אחד
השותה יין) בעתה שכן
אויקן מויק ולא סבירי
אכילה ומשלם קרן ולא
חומש:

פרק ו א [האוכל] תרומה. עיין בפרק דלקמן משנה ג
כמה יאכלן: קרן. מפורש בריש פ"ק
דפאה: ואחד הסך. כתב הר"ב דכתיב ותבא כמים בקרבנו וכשמן
בעלמא. ובמשנה ד פרק ט דשבת מפורש להסכתא היא והכי

נמי הכא לענין תשלומים הכח ציד
הכמים לחייב תשלומים מה שאין כן
לענין כרת דהתם. והרש"א דלא יתלו
את קדשי בני ישראל (ויקרא כג) להביא
הסך שכתב הרמב"ם ככתבו התו"ם
בפרק בנות כותים דף לב דג"כ
אכמכא בעלמא: ורומש חומשה.
כתב הר"ם ובפרק הזהב דרשין לה
מדכתיב ויסק חמשיהו אי שקלת ליה
לוי' דויסק ושדית ליה אחמשיהו הוי
חמשיהו ע"כ. וכלומר דהוי כמו
וחמשיהו דגבי גזל בסקף פרשה ויקרא

דלמדין בפרק הגזול קמא התורה רבתה חמשיהו הרבה וכדפי'
הר"ב במשנה ז סס. ותמיהני על הרמב"ם שפירש בכלן כמה שאמר
הס"י בזולת זה המקום וחמשיהו ויסק עליו ואמרו מלמד שהוא מוסף
חומש על חומש ע"כ. וכ"כ בפי' המשנה בפרק הגזול. ומת"כ דסוף פרשה ויקרא העתיקו. ותמיהני שלא כתב דרש"א שבגמרא: דחולין
מתוקנים. פירש הר"ב שהפרישו מהן תרומות ומעשרות. עיין מ"ו בפרק בתרא דמאי. ומה שכתב דבר הראוי להיות קדש עיין במ"ה דלקמן:

פרק ו א האוכל תרומה שונג משלם קרן חומש. כדכתיב
(ויקרא כג) *כי יאכל קדש בשגגה ויסק חמשיהו
עליו. והחומש הוא רביעית מה שאכל. כגון אם אכל תרומה ששוי דינר
משלם דינר ורביע ששה בין הכל חמשה רביעיות דינר נמלא הקרן עם
חומשו חמשה וכל חומשים האמורים

בתורה כך הם: * אחד השותה. * יין:
ואחד הסך. שמן. דשתייה בכלל אכילה
ובשכר וכתיב בתריה ואכלת עם וסיכה
כשתייה דכתיב (הפלים קג) ותבא כמים
בקרבנו וכשמן בעלמא. ורומש חומש
חומשה. שאם אכל תרומה ושלם קרן
וחומש וחזר ואכל תשלומי החומש מוסף
חומש על אותו חומש: אינו משלם
תרומה. שהתרומה לכהן ותשלומי מה
שאכל הם חוב עליו ואינו יכול לפרוע

חובו ממקום אחר: אלא חולין מתוקנים. שהפרישו מהן תרומות
ומעשרות דרממנא אחר (ויקרא כג) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי
להיות * גד"ל ואש"ו * * * גד"ל ואחד.

ה"ג. א שונג נפסחים ונג"מ בשונג. ואחד השותה נפסחים אחד
השותה. שדורה ואחד תרומה ספאה גל"ט ספאה ואחד
תרומה סדורה וכל נפסחים. חומשה וחומש חומשה ניושלמי חומש
וחומש חומשא ונפסחים חומשא וחומשא דחומשא. אינו גל"ט ואינו.

מלאכת שלמה
דייטו מלכר דברי ר' יאשי' ר' יוחנן אומר וחמשיהו חומשו של קרן דהייט
מלגלו: אחד השותה. יין: ואחד הסך שמן. ובת"כ מרבה סיקה מקרא
ותמיה בכלל אכילה: ורומש חומשה. אם אכל תרומה שונג משלם קרן
וחומש

תפארת ישראל

פ"ו א) ודוקא בשגג בתרומה. אבל בשגג לנזק עגמו שסבור שהוא כהן
ומלא ישראל משמע לתמן (רפ"ח) דפלני זה ר"א ור"י בזה שאלו
לה מה בעלן או גרשן ולעבד רבך שחרך לר"י פסור. והרי קי"ל כר"י
לגבי ר"א. וכן משמע בירושלמי התם [וכתיבן בני' מרביטו קרבן עדה]

דבר הראוי להיות קדש. ולא מה שהוא כבר קדוש. ודויק כן מלגלו
והדמי' שלו אפי' אותו יכול לשלם ממנו. ולפי מ"ם פ"ו דמאי ל"ה. דחולין מתוקנים היינו מע"ר שיעל ממנו תמ"ע. ג"ל דככתב קמ"ל סה"ס
מתני'. דלפי' לר"מ דס"ל [וינחמו דפי' ג'] דמעשר ית' זו קדושה לאסור לזרים. אפי' כיון דמותר לנו לא מקרי קדש ומותר לשלם מהן. ומת"ש
דיוכל

משנה ראשונה

פרקו א ואחד תרומה עמאה. לא תלית שדכשו זה מן הכבוד לרבות תרומה
עמאה ומשמע דתפשי' דקרא פתני' לה דתתמה עמאה נמי קדש
הוי וסיפחא לטבת רמב"ם רפ"ח מה' סנהדרין דזכ שאכל תרומה עמאה חייב
מימה: אינו משלם תרומה. פי' הכ"כ שהתרומה לכהן ואינו יכול לפרוע חובו
ממקום אחר ע"כ. וכ"כ הרמב"ם בפי' והוא תמוה דמאי לתימרח שאינו יכול
לפרוע מה שאינו שלו. ובפסחא דמלחא משמע שאפי' תרומה שזיכה או קנאה
והיא שלו אין יכול לשלם כדלמחר בפ' הזהב תרומה אין משתלמת אלא מן החולין
דגזרת הכבוד הוא וכדלמחר' בנ"ה שאין הקדש פודה את הקדש אפי' הוא
לפדות בהקדש שלו כגון מעשר שני כדלמחר התם: אלא חולין מתוקנים. פי'
הר"ב דכתיב ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי וכו'. ואינו מוכן דלדברנה את
הקדש משמע קודם שאכל והייט תרומה כמו שאכל ואפשר דאת דריש
את הקדש משמע השפל לקדש כדפי' לתמן מ"ה. ועוד י"ל דדברת
זו לאו תלח הקדש נפקא. אלא מנתן תמוס דבכל חייבי חומש שבמורה בפ'
ויקרא ופ' כאל לא תמלל לבין נתינה אלל הקרן אלא ושלם או וסיכי וגבי חומש
כתב לשון נתינה. ומשמע שכתבן אין טפל בו לבין נתינה שאינו תמיה אלא הם
שלקת ישלם אבל החומש שהוא נקרא תמיה וסיכי ויטו דתמוס אין תכבד
השקין כדפי' הר"ב פ"ו דברכות ופי' דלמאי תמוס דתמיה בעלמא הוא ובאן
בזולת תרומה שניה הכבוד והתיר ויסק חמשיהו עליו ונתן לכהן. כתב בפניכס
לבין נתינה וכתיבה תמיה משמע כדדדש' ספ"ט דנשוחס. והיכי שייך לבין
נתינה גבי קרן אפי' ישלם יתור תמוס שפספסו ולבך אמרו שתשלם חולין
מתוקנים דמדיהס יקריס מדמי תרומה שאכל. והייט נמי דלמחר בפ"ה בלבד
שישלם מן היפס על הכס ולא פירש מל"ה הא ומשמע כדפי' ואפי' דהכחן אינו

יכין

פ"ו א) אפי' ידע שאסורה רק לא ידע שהאכלה במיתה (א) : ב) כל
חומשין שבתורה הן חומש מלכר שהוא רביע מלכר דבאכל ר'
משל' ה' : ג) דתני' בכלל אכילה. וסיכה אחרתי מקרא: ד) דבאכל
החומש ששילם חייב ג"כ בחמשיהו החומש: ה) דכי ונתן לכהן את הקדש
דבר הראוי להיות קדש. ולא מה שהוא כבר קדוש. ודויק כן מלגלו
והדמי' שלו אפי' אותו יכול לשלם ממנו. ולפי מ"ם פ"ו דמאי ל"ה. דחולין מתוקנים היינו מע"ר שיעל ממנו תמ"ע. ג"ל דככתב קמ"ל סה"ס
מתני'. דלפי' לר"מ דס"ל [וינחמו דפי' ג'] דמעשר ית' זו קדושה לאסור לזרים. אפי' כיון דמותר לנו לא מקרי קדש ומותר לשלם מהן. ומת"ש
דיוכל

תוספות אנשי שם

פ"ו א [הרי"ם ד"ה] ואחד הסך כו' וז"ל הכל כו'. וז"ל דאף אם
הכמים יוכלין לחייבו בתשלומין ולעשה תשלומין תרומה מרובין וכמו שש
כן תמ"ש על דמאי כמ"ה פ"ד דמ"י אצל דהוי שאין יכולין לעטרו מחלה כמו שאין כל
תרומה דרבנן נפטרת מהומ"ע כמ"ה הר"ב בפ"ה מ"ה וא"כ אין תשלומי הסך דומים מכל
וכל תשלומי ספאה והאוכל וגם מה שסיים והתשלומין תרומה שמי' הר"ב שהוא לענין
קרן ותמוס שמשלם כשאלו התשלומין בשונג. ומשמע דבזה ג"כ שם הסך לשהיה וכוין
דיתלמי הסך מדרכין לתת יתייב עליון חומש. מ"ם משאר תרומה דרבנן דאין מדמיין
ואין חייבין עליון חומש כפ"ק מ"ה. ג"כ בזה דתנין פ"ח דשיעור מ"ב דשיעור תמ"ה
לאכלה ולשהיה וליסיכה וכן תרומה ומע"ש וכ"כ תנין כדפי' דמ"ה וממהו אף יוכלין
לשקל ולהחזיר תרומה ומע"ש כפיכא ומלחמי סה"ק' כן תרומ"ע שם כדפי' דמ"ה וע' צנונו
בהפ"ה שם מה שא"ו ע"ז. אבל לכא' תירוש שם אינו עולה אלא למע"ש דחייבין
בשיעור מן הפולס נתון הטיעור ולסיק אף קודם זמנא אין החיבור הכבוד רק מדרכין. אבל
בתרומה דאין לה בשיעור פשיטא לכאורה דלחבור לחיבור מדלוחי' ולמה החזירו סיכה.
ודעת הריטב"א דסיכה כשתייה מדלוחי' ולכא' קן נס דעת הר"ם דכפי"ה מתרומות ה"א
ובפ"ד דמ"ה פ"י כ' טעם היות סיכה תמוס דסיכה כשתייה. אבל ז"ל דדעיה דמשנתיה
בפי' מהרומות ה"ב כדור מקרא דזולא יתללו והיפוק ל' תמוס דסיכה כשתייה כהתם וע'
בדרב"ו שם וע' בפי' המבשה בלן שדכשו לריבין ביורר וז"ל: במשנה ואחד תרומה
עמאה. אבל תרומה עמאה משלם חולין בין עמאין בין עכו"ם. אבל תרומה טבורה משלם
חולין טבורין ואם שילם חולין עמאין בין בשונג בין בזמני תשלומי תשלומין ויתור ושלם
מן העכו"ם (רמב"ם פ"י ה"ב והוא גמ"ה דיעין ד' כ"ד) בר"ב ד"ה אינו משלם ח' ממקום
אחר. לכא' ז"ל ממקום אחר: בתר"ה ד"ה בר"ב ד"ה אינו משלם כו'. משמע דאם י"ל
שלין טבורין וז"ל שילם חולין עמאין בין בשונג בין בזמני תשלומי תשלומין ויתור ושלם
בשילם שהתרומה תתלמה לזר צריך לשלם דבר אחר שיתאכל לכהן ואפי' אכל תרומה
כמו שקנה או שיער מחייב לשלם קרן ותמוס ונתן לכהן החומש נתנם והקין מתוכו לו
שלו סה"י מוכר התרומה הראשונה שאכל בתפולר בירוש' ונר"מ. וא"כ אף שייך לומר
שישלם תרומה שם הלא כזה לא יוכל ללחא כ"א י"ח גזל אכל לא עון אכילה התרומה לזר וז"ל:
בר"ב ד"ה אלא חולין כו' דכתיב כו' היינו למעט משע שאינם ראויים להיות קדש
אבל מה שצריך להיות מתוקן ביחא בלא טעם זה דכיון שיש פסח חומש' אינו יכול לפרוע
אם יתן מהם כ"כ שיהיה כהן כדי הקרן והתמוס ותמוס' ע"כ. אבל לא אוכל לבין אף יתמטשו מדבר
הראוי להיות קדש. דלכאורה טפל הוא יותר בכלל

והם נעשין... רצה הכותב... כפ' ומשנת 47... ישראל...

חדושי מדרי"ח משנת ב' (תרע"ב ד"ח) משלמת קרן לבעלים כדון נולו הבירו כו' עכ"ל. נראה לי שלא בא ד"ב לומר דהוא משלמת תרומה דפ"ש הלא כשאכלה היתה זרה והיתה חייבת לשלם דוקא חולין רק הר"ב בא ליתן פועם על מה שאמרו שאינה משלמת רק קרן לבעלים אמר משום שזרי כדון נולו. שאין צריך ליתן רק הקרן אבל באמת בחולין משלם אף שגיראה לכאורה מדברי הר"ש ע"ש על הירושא אם תרומה שלא זכה כו' משלמת קרן כו' דמי תרומה היום כדריבב סיבא לכאורה משום שאם לא אכלה הוא בעין והיתה נושלת תרומה לעצמה כדור' מפרשת ג"כ תרומה לעצמה אף שאינה נ"ס שמת שתפרוש לה תפריש שהכל שלה:

תוספות רע"ק [אות כ"א] שם בהר"ב ד"ה והן נעשין תרומה. אותן חולין) וכתב הר"ש ופליגי בתורת הכנים ובירושלמי אם משעת הפרשה קריש בתרומה או משעת הניגה להן. ופ' במ"ל רפ"ה והחלוף רק בתשלום תרומה ע"ש

והרי היא ראיה לאכול בתרומה דאשכח כהן לזכרה בתרומה: משלמת קרן וחומש לעצמה. שהרי אם היתה אותה תרומה שהכלה עכשיו בעין לא היתה חייבת ליתנה לכהן דהיא נעשית כהנת בגשמייה הלכך עתה נמי התשלומים הן שלה: משלמת קרן לבעלים. כדון נולו חבירו אכל החומש העכב לעצמה: ה הוא משלם את הקרן. דמי תרומה כדון נולו שהרי הוא נעשה נולו עליה: והן משלמין את החומש. עון חילוקן בשונג שאין משלם חומש אלא לזכר וזוהי וסך עלמו אכל המזיק את התרומה

משלם קרן לבעלים. מפני שאמרו האוכל תרומה שונג. הוא משלם קרן לבעלים וחומש לכל מי שירצה: והם משלמין את הקרן. והם משלמין את החומש. דברי רמב"ם וחכמים

להיות קדש וחומש נמי לריך להיות מחולין מחוקקים דכתיב (ויקרא כג) ויסף חמישיתו עליו מלמד שחומשו כחצו: והן נעשין תרומה. חולין חולין מחוקקים: והתשלומין תרומה. שאם חזר ואכל בשונג חולין ששחלמו מה שחזר ומשלם תחתיהן גם הם נעשין תרומה: אינו מוחל. דכיון דגזרת הכתוב היא דחייב לשלם דבר הראוי להיות קדש ואינו יכול לפטור עלמו בדמים ח"ו הדבר תלוי בדעלים: ב' בת ישראל. שהפרישה תרומה ולא נתנה אותה לכהן ואכלתה שונג: ואח"כ נשאת לכהן. והרי

חלופי גרסאות. אם נ"ל ואם. ב' לכל מי שירצה לכו' וכו' ד"ה

מלאכת שלמה

והוא והתשלומין נעשים תרומה כדקתי סיפא ואם חזר ואכל תשלומי החומש משלם חומש על אותו החומש וכו' הובז דר"ש ל' מדכתיב ויסף חמישיתו ויבליגין לוי' דויסף ויבליגין ל' בסוף חמישיתו וי' חמישיתו בשני וי' לרבות ח"ו ז"ן הרבה ופליגי בת"כ ובירוש' אם משעת הפרשה קדשי כתרומה לחייב האוכלן או עד שעת הניגה והכי תנא ונתן לכהן את הקדש מתנתו מקדשתו לחייב עליו חומש דברי רבי ר' חנינא אומר אף הפרשתו מקדשתו לחייב עליו חומש: נעשים תרומה. לענין דמנוע וזולתו: והתשלומין תרומה. בירוש' איכא פלוגתא אם כתרומה לכל דבר או לא דתניא ההם תשלומי תרומה אין משלמין עליהם קרן וחומש ואינם חייבין בחלה ואין ידים וטבול יום פוסלות בהם כדרך שאין פוסלות בחולין ועוד אותה ההב' ר' זירא בשם רבי חנינא תשלומי תרומה הרי הן כתרומה לכל דבר אלא שגדוליהן חולין ואפשר דבירוש' דהאם בת"כ פליגא אמתני' ור' חנינא כמתני' בפי' ר"ע ז"ל. מה שחזר ומשלו תחתיהן גם הם נעשים תרומה. כתב עליו ר' יוסף ז"ל פ"ו זה אין נראה דהא לקמן גבי התשלומין חולין אין שייך לפרש כן וכן גבי זה הכלל דלקמן ואמר התשלומין תרומה אין שייך לפרש כן על כן נראה דקאי התשלומין הרגומים וגרסי' התשלומין בלא וי"ו והע"פ שאומר למעלה והן נעשין תרומה חזר לומר לשון זה התשלומין תרומה אידי דקמ"ל בכל מקום עכ"ל ז"ל: אם רצה וכו'. כתבו החו"מ ז"ל צ"ל אלו נעדרות דהא דאין הכהן יכול למחול היינו נעשין שלא יהיה לריך להפריש אבל לאחר שהפריש יכול למחול לו שיהא שלו והשכר עליה תרומה ע"כ: אינו מוחל. דכיון דגזרת הכתוב שחייב לשלם דבר הראוי להיות קדש ואין יכול לפטור בדמים אין הדבר תלוי בדעלים

י כ י נ תפארת ישראל בועז

דיוכל לשלם מחולין גמורים שניתל מהן כבר כל התרומות ונוטערו. ואפי' החומש לריך לשלם מחולין שמוטר לזרים: (ו) החולין שמשלם: (ז) ר"ל בחזר ואכל החולין ששילם. מה שחזר שזו ומשלם ג"כ נעשה תרומה: (ח) שהפרישה תרומה ואכלתה: (ט) לאכלן בתורת תרומה. דאפי' ה' התרומה בעין זכרה בהן משאשאת. ואיליה"ק מצ"ק [פ"ט מ"ט] דהגזול במזיד בגזילה. וכו' אמרי' בירושלמי [פ"ו מתרומה] בגזול תרומה אין חולין

מזיח צדק שהרי הם נעשין תרומה. ההם גזרת הכתוב הוא שחזרין להיות תרומה דכתיב לכהן את הקדש ומי"ח התורה הקפידה שתחלת התשלומין וי' דרך מחנה ובירושלמי רפ"ג דכתובות אמר תשלומי תרומה הם קנק שהוא מפסיד ומשלם ויתר ממה שאכל ועוד כתבנו מזה לקמן מי"ד: והתשלומין תרומה. פ"ה הכ"ב אם חזר ואכל התשלומין מה שמשלם תחתיהן גם הן נעשין תרומה ע"כ. ומתעורר דל התשלומין שבעשין תרומה לכל דבר דיום כתיבה גמורה להחייב עליהן קרן וחומש ופטורין מן החלה והפסקה בידים ובכ"י וב"ה מהקב"ה ה"ל"ה מתוך הירושלמי שאין כתרומה לכל דבר אלא שגדוליהן חולין. וכן פסק הרמב"ם בחבורו פ"ו: אינו מוחל. פ"ה הכ"ב כיון דגזרת הכתוב הוא כו' ואין יכול לפטור עלמו בדמים וכו' פ"ה הכ"ב אכל כל לפנים דתשלומין כפרה נינהו כמתחיל ולכן אינו מוחל. דהא גבי נולו וכעכב וכו' ודאי יכול למחול כדכתיב בפ' כריבה להפריש חולין והם נעשין תרומה דלא כגי' בלא הפרשה כדאמרן שאם נלא למחול ח"ו מוחל. ונראה דר"ש ז"ל שאלה תרומה קרן וחומש לעצמה ומוטב לעצמה סתם פטורה מחומש לגמרי אף מהפרשה דפ"ה כר"פ' דחומש לאו לכפרה אחי' והכא כרישא דקדמי תשלמת קרן וחומש לעצמה אידי דקדן מי בתרומה משלמת ויחייב הא כדאמרי' והא כדאמרי' קדן חייבת בהפרשה וחומש לא וכן שמתע' משלמין הכ"ב שכתב ומוטב לעצמה ולא כתב תפריש ומטב: ורוב"ל ז"ל לכו' מי שילם. ודוקא באוכל תרומה אכל בשאר מחייבי חומש מחייבו יוסף עליו ונתן לאשך אשך לו וכן בג"ל כג

ר"ע מברטנורה תרומות האוכל תרומה שונג פרקו תוספות י"ט כז

ציונים

ד' הנוגב תרומה. ג"מ נה.
מ"י ע"ס כ"ג: תרומות
הקדש. ע"ס כ"ג:

חלופי תרומות

ד' וקין ג"מ נ"ג
ג"מ מ"ד: תשלומי ג"מ
משלם תשלומי. ה' וכן
השכחה ג"מ מן השכחה.

תוספות חדשים

יכול לתחול ודבריו הכ"ב
כ"ב ה"ג וסיים אצל מתוך
הירושלמי משמע כי ע"ש
ונוכח מדבריו חלו ששני
משלם כל כך עד שכשעשה
תרומה וסיים שיהיה כשעשה
שאלו דלתי אף לפי
הירושלמי י"ט ג"מ זו ודוק
ודלא כמ"ל פ"י מ"ה ס"ח
שכתבתי זה ע"ש וז"ל
ראה לזה מדברי בנמח"א
פ"ה ס"ג ע"א לפי מה
משלם או לפי דמי. ע"ן
היבט דמקרא שיהא זוזא
ולבוק שיהא ד' וזאזא לא
כפי צרכי אלו שיהא
השאל כמעיקרא אלא ודאי
א"י שיהא השאל כמעיקרא
אין חילוק בין לפי מה
לדמי ועל כרחק הוצק
למכשיר היבט דמעיקרא שיהא
זוזא כו' ע"ש ודוק. (כ"ג)

לפי שפשו של אדם קלה זאכילת איסור אע"פ שאינו יודע בדבר
שלוט וקופו ואינה נחשבת לו אכילה עכ"ל: ד' וקין דמי תרומה.
לשון רש"י כלומר משום כמו שנמכרת תרומה בשוק עכ"ל צ"ל. זהב.
דאינו שווי התרומה. קרן ומומש. ד' דמשלם מן החולין. נמי בשווי
התרומה משלם: משלם עני חומשים.

ד' הנוגב תרומה ולא אכלה. משלם
תשלומי כפל דמי תרומה. אכלה משלם
שני קרנים וחומש קרן וחומש מן החולין
וקרן דמי תרומה (י). גנג תרומת הקדש (י)
ואכלה. משלם שני חומשים (י) וקרן.
שאיין בהקדש תשלומי כפל: ה' אין
משלם מן חלקו ומן השכחה ומן הפאה
ומן

הוא ראוי להיות קדש. ועוד דקודם שנתקן אינם ראויים להיות קדש שאין משלם מזה בטעמים. וי"ל דתרת"י צעיקן שיהיה עכשיו ראוי לשלם

מלאכת שלמה
כלע"ס. מהרמב"ם ז"ל. וכן עוד ואיסור הקדש אינו מוסף על איסור התרומה
אלא מפני שהוא איסור מוסף כי התפומה היתה אסורה לשראל ומומרת
לכהנים וכיון שהקדיש אותה נאסרת לכהנים וכאשר אירע זה איסור לכהנים
הוסף ג"כ אותו האיסור לשראל ע"כ. כתב הר"ר יהוסף ז"ל משלם שני
חומשין ז"ע אם החומש שהוא נעטור ההקדש הוא דמי תרומה או חומש של
דמי

ד' דמי תרומה. שאין דמיה יקרים כחולין: קרן וחומש מן החולין.
וזן נעשין תרומה כדון כל אוכל תרומה בשנגה: וקרן דמי תרומה.
תמוס כפל לנגב: תרומת הקדש. שהקדיש הכהן תרומה לבדק
הבית: שני חומשים. *חד משום אוכל תרומה וחד משום נגה

מן ההקדש אבל כפל בהקדש ליבא
דכתיב (שמות כג) ישלם שנים לרעהו
ולא להקדש: ה' מן חלקו מן השכחה
ומן הפאה. משום דאין בהם זיקת
תרומה ומעשרות הלכך לא היו בכלל
דבר הראוי להיות קדש ולא דמי
לחולין מתוקנים דהנהו היו ראויין להיות
קדש קודם שנתקנו אבל לקט שכחה
ופאה מטולם לא נראו להיות קדש:
ומן

הקרן והחומש והוא משלם דמי עיקר הסעודה וכי קמני והוא משלם וכו'
הקדש הוא דקאי עכ"ל ז"ל: ד' דמי תרומה. שאין דמיה יקרים כחולין
וגם יכול לשלם דמים ואין צריך לשלם פירות הראויין להיות קדש. ה"ר שמשון
ז"ל: אכלה משלם שני קרנים וחומש. אם היו שום ד' פלגים מה
שאלו בשונג משלם פ' פלגים. ושני חומשין וקרן לסיפא הם ששה

תוספות רע"ק

פירושה את התרומה הם
משלמין לבין חולין
מתוקנים וא"כ לא יבטו
כלל פסודותן דדידי כלא
אכלו כלל. ובאמת גם אם
הפירות לא יבטו ודאי
דכבר פירש הבת"ר דהבין
והאכילתו הוא כיון דסורה
על הבת"ר שמו"ל עליו
הפירות לעשות לשע"ל
הפשיט מן הסורה והבא אם
הפועלים יצטרכו לשלם
הקרן דהיינו כדון האוכל
דמשלמין חולין ויהי הפסוד
עליהם. עכ"ל על רבנן
בדורא ליבא פירכא. ונראה
דמות ראוי ד"ס"ל לתרומתם
כיון דקיי"ל דלפי דמים
משלם. משלם דק פירות
חולין בשווי תרומה
שאלו כד"ס"ל לתרומה
בד"ה וקין. וזה פירכא
הירושלמי כיון דהפועלים
שמשלמין רק כפי שווי
התרומה אמאי הבעלים
צריכים לשלם להם דמי
פסודתן מן החולין הוא הם
אכלו כבר ופסודים
יבא הדין דהבעלים יחזרו
לחם רק הפסדן דהא נהו
באכילתו כבאילו היה חולין:
משנה ד' (אות כ"ג)
בהר"ב ד"ה שני
חומשים. חד משום אוכל:
רשעוורו בכיות וחד משום
נהגה מתקדש ושעוורו
בשה פרושה הוא דחל

בויעו ישראל תפארת יבין

(ועל"מ פ"ב משנגות): (ב) כ"ב רתוי"ם וכו' עלה רבינו הנאון מה'ר
עקיבא שליט"א [באות מד] ח"ל אכל הר"ם כ' כו' ומה דקדק המ"ל כו' י'
ונל"ד ראי' בנורה לזה מפסחים (ד"ל צ"א) כו' ומכל מקום עדיין קשה לו
כו' וז"ע עכ"ל. נ"ג נאום אפסודו. תמוטו וכו' זו בלבד הרי זה הוה מנ"ל ג"מ
במחל לו הכהן או שירש השראל התרומה או שנגבה בחובו. דככל הך ליבא
שעמא ללא גרע מנגון. אע"כ מ"ה ש"ס ללא גרע מנגון אינו ר"ל מאילו
גולה מכהן. אלא ר"ל ללא גרע כח ההקדש מכה הדיוט (כנישין ד"ל צ"א).
דמי תרומה או דמי חולין. ג"ל ד"ס"ל ללא נקט ש"ס"ה הכי משום ללא פסקא
אכילתו אין ג"מ בין שישלם לפי מדה דהיינו דמי חולין וכדשתתא או לפי דמים
דהיינו

תוספות אנשי שם

האיסור שרף תוך משו. ובירושלמי ראויי ה"י נעשו של אדם חמה ומן ונראה דמי' מנ'
מחיה. (ז"ל) ד' ת"ס וקין כו' דאלו שווי התרומה כו'. לכא' ראי' לזה מדברי
הר"ם כפי' ש"ל ח"ל ואם אכל בשונג ד' פלגים תרומה בדרך הדמיון ככ"מ שאמר משום
שני קרנים וחומש עיניו משלם ע"י פלגים וכו"מ שאמר משלם קרן ושני חומשים משלם
ששה פלגים לפי שהקדש אלוש לפי דמים משלם עכ"ל. והכי מוכח ש"ס לפי דמים משלם
ששה הקדש או החומש משלם בשני ההקדש או חל מה משלם בשני התרומה ואין חילוק
אלא שיוכל לשלם בשמעות. אבל אם לפי מדה משלם לא יחיו שוין כי או חו ששכיל התרומה
ישלם חולין כפי מדה התרומה ששם יותר ממה ששום התרומה. ושכיל ההקדש ישלם
מחולין כפי שווי התרומה שהוא במדה פחות ממדה התרומה. וע' תר"ע. וז"ל ש"ס
העיר מדברי הר"ם אלו: ה' ב"ב ז"ה מן הלוקט כו' משלם לא נראו ע"י. ואלו דמי
לחולין מתוקנים שנקט קודם פירות שג"כ לא היה ששם שנתחייבו נתמ"ע דהתם כשע
שתיקן

איסור הקדש על התרומה משום דסכח התקדש נאמר גם לכהן. והרמב"ם בפי' ובחבורו. ובלא"ה י"ל כיון דאקדשה ניתוסף עליו איסור הנאה שאינו של כליון דשרי לזר בתרומה: [אות כ"ד] שם
בהי"ם ז"ה וקרן. דמשלם מן החולין וכו') אבל הר"ם כתב וז"ל דמי תרומה שאין יקרים בחולין גם יבוא לשלם דמים וא"כ לשלם פירות הראויים להיות קדש עכ"ל. ומה דקדק המ"ל (בפי' מה"ל)
ד"ס"ל לתרומה דיש ב' חילוקים דהיא דמשלם דמי תרומה היינו כשוי תרומה וגם דמים. וה"ל כגון דמיקרא שויה וזוהו ולבסוף שויה ארבעה ולא נקט הר"ם בפשוטו דאם לפי מדה משלם שווי
קדש. וז"ל ראה לזה שכתב ד"ב דפסחים דף ל"ב דמבעי אב ל"ב מדה משלם או לפי דמים. וה"ל כגון דמיקרא שויה וזוהו ולבסוף שויה ארבעה ולא נקט הר"ם בפשוטו דאם לפי מדה משלם שווי
לשלם סאה פירות מן החולין מתוקנים ואם לפי דמים משלם משלם פירות החולין כשוי סאה פירות תרומה שאלו א"כ א"כ אם לפי דמים משלם מ"ס שמוין תרומה שאלו כבאילו היה חולין
כן נראה לענ"ד בעיני. ומ"ס עדיין קשה לי ל"מ"ד דהם דהיא דמיקרא שויה ארבעה ולבסוף וזוהו לא תיבעי לך דלא גרע מנגון הוא מ"ס ג"מ דאי לפי דמים צריך לשלם כל הדי' וזוהי פירות החומש
מה"ל וז"ל לפי מדה משלם רק סאה אחת והחומש מאותה סאה וזהו תשלומי תרומה וחשאי שמשלם כשעם גולן משלם רק בשמעות וז"ל לחיפין חומש וצ"ע:

ר"ע מברטורה תרומות האוכל תרומה מזיד פרק ז תוספות יו"ט בט

ציונים

זו וזו. חיי' עם ס"ט :
ג המאביל. חיי' עם ס"ט :
ד זה הכלל. חיי' עם ס"ט :

הלוי גרסאות
מכל גרס' מן. ואין
ניז' ואין. ג בן קטנים
גרס' ובין קטנים. פחות
מכוח תרומה גרס' תרומה
פחות מכלית. לחסור
ציונים לחסור ל.

תוספות חדשים

פ"ז משנה ב (ח"ט ד"ה)
ומיתתה פ"י בלא
זאת זה כו'. ר"ל דק"י
תכל לזנות כו' דרש"י
שמתחילת חילולו יח' פ"י
זאת יח' או זו שהתחיל חילולו
הי' פ"י בשעת בעלה
הפסול בלא זאת שנתה
א"ל כשיהיה אשה חיה :
משנה ג ח"ט ד"ה ואת
עבדיו כו' וכדעת האמת
אשרי פ"ל וע"ג כה"ס
שמתיח רחוק משה' שפרש
בה"ז כפ"י רמ"ס לרב
אזי שטרף שט"ל בילדותו
ואזי מתייש ע"ש ולפניו
דלית דלית דליתו י"ל
אזי י"ג שנה וכמות רש"י
מדולקן. דרשם לנפשו
ש"ט דלילדותו כו' ואין
הכונה שטרף בילדותו ואזי
שגדיל קטנים וע"ן כמות
פ"ז ע"א פסיוס ע"ש ג"א.
(ה"י). וע"ן כמות ק"ז
ע"ג בראש גשם כה"ס
וע' גרמ"ס כה"ל גיטב
פ"א ח"ט ומ"ש עם כס"ד :
פ"ד [ח"ט ד"ה] הכלל כו'
זה הכלל פ"ל. וכספי
שמיים לזר מתוך דלית
טובא

ראשון לציון

משנה ד (ח"ט ד"ה) זה
הכלל כו' ופ"ד וסוכה כו'.
ועמ"ס גרמ"ס ד"ה זה הכלל
כו'

תוספות רע"ק

פ"ז משנה ג (אורח מח)
בהר"ג
המאביל וכו'. דלא בני
חיובא) משמע דלגדולים
הם

תוס' אנשי שם

למנו. (מ"ט). ג ב"ר
ד"ה המאביל כו' דלא
כ"י חיובה. ולשון גר"ס
וקטנים לא בני אכילה
יניהו ע"פ. ור"ל דאזי כי
יחבל כסבי ולא קטן האוכל
ומה שסיים הר"ב ועבדיו
אפי' גדולים צ"ע מה
משמיט בזה הא משורס כן
במשנה ולשון הרא"ש ועבדיו
אפי' גדולים שאין להם
לשם ע"כ. והלוי נכון
לחייב כן ב"ל הר"ב וע"י
נתי"ט. (לה"ט). א"ס. ע'
מ"ז בתור"ט. ולע"ז ל"ט
מדוע לא הבקשה המצ"ב
תמה קיימת מצ"ב פ'
הקודם דקטן כדלית ומכ"ל
אין משלמים קרן ומשם
ולכא"ו בזה פליגי בהם ר"מ
והכמים ע"ש. וז"ע :
ה"י ד"ה רמ"ס עבדיו
כו' פ"י הר"ב כו'. נראה
שכ"ס דברי הר"ב דלאו
יחובה

ואפשר לה שהשוב לבית אביה כעשריה וזהא מותרת לאכול בתרומה: ומיתתה בשרפה. אם זכתה תחת בעלה ישראל בדכתיב (ויקרא כ"ג) ובת איש כהן כי תחל לזנות וכו' כל שהיא בת כהן לא שגא אשת כהן ולא שגא אשה ישראל בלא שטרף: נשאת לאחד מכל הפסולים. כגון חלל נחין וממזר משלמת קרן וחומש שהרי נתחללה בזיאלו ואינה ראויה עוד לאכול בתרומה והרי היא כזרה: ומיתתה בחנק. דכתיב וכת איש כהן כי תחל לזנות מי שראויה לחזור לבית אביה אלמלא זנות זה היא בשרפה. יתה נבעלה לפסול לה שאינה ראויה לחזור לבית אביה שזו אינה בשרפה: וחכמים אומרים וכו'. ללא היא זרה עד ששהא זרה מחלטה ועד סופה וזו הואיל וכבר אכלה בתרומה אינה יוכלתה את המומם: ומיתתה בשרפה. וכת איש כהן כתיב מכל מקום והלכה כתמיים: ג המאביל את בניו קטנים. * דלאו בני חיובא נינהו ועבדיו אפי"ו גדולים: ותרומת חו"ן לארץ. אע"פ שהיא מדמעת אין מוסיפין חומש עליה: לטוך

דמתני' דהחובל דדוקא עבד ואשה כו' ועיין ר"פ הגזול בתרא: [האוכל תרומת חולה לארץ. פ"י הר"ב אע"פ שמדמעת וכו'. וכן לר"ש בתרומת עובד כוכבים במ"ט פ"ג:] פחות מכזב. דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בשגגה עד שיהא בו שיטור אכילה. הרמב"ם: ד זה הכלל. ואל תתמה דליכא לחיוי' בזה הכלל דכי האי גונא

שלמה
מקומות ששינו צדיק והן בכל ומגרים עמו ומואצ. וה"ר יהוסף ז"ל הגיה תרומת חו"ן לארץ בלא ה"א: פחות מכו"כ. כפ"י כל עשה מייתי לה ומי' יביי דמי' אי' דלית בה שיה פרושה אפי' אית בה כזית נמי ומסיק לעולם דלית בה ש"ס ואפי"ו דוקא אית בה כזית חייב וזו לא פסור מן החומש דכי יאכל כתיב ואין אכילה פחותה מכזית ואנא שאלו פליגי עלה דלוי' ההם: והתשלומין חולין. וקמ"ל דאע"ג דכן חומש הוא דהא בשוגג אכלה אלא דלית לי' ממון אפי"ו כיון דליכא חומש התשלומין חולין ויכול הכהן למחול דלא חייבי' רחמנא אלא משום מוסיק ממון חזירו בעלמא ויבין דמחיל מחיל: ד זה הכלל וכו'. פ"י הר"ש שירי"ז ז"ל סימנא יחוב למתני'. למדו הרב ז"ל ממה שכתבתי בגמלא ר"פ הקורא עומד. ודכוותיהו יחוב טובא במשנה והביאם

מלאכת

יהושע מודה דמחייבא בקרן כי מתני' ע"כ: נשאת לאחד מכל הפסולים. כגון חלל נחין וממזר או מזרי ואדומו עמוני ומאבי או אלמנה כ"ל גרסה ומלטה לכהן הדיוט שהיא חלה (זונה). הרמב"ם ז"ל: משלמת קרן וחומש. בק"ת ספרי כתיב יד גרסי' ההם זכריות משלמת קרן וחומש ואשם וסם כה"ס כ"ז ז"ל לרב גרסי' אשם: והבבאים אומרים זו וזו וכו'. תמיים הוא ר' יהודה דממוכה בפרק קמא דכריתות: ג בפ"י ר"ע ז"ל. המאביל את בניו קטנים דלאו בני חיובא נינהו כתב עליו ה"ר יהוסף ז"ל אין זה הפעם נראה עיקר דהא עבדים בני חיובא נינהו אלא הטעם הוא משום דאין להם מה לשלם אך כשיש להם מזל אחר ממון בודאי פטורין הן מטעם שאינם בני עושין עכ"ל ז"ל: תרומת חוצה לארץ. דמדרבנן היא בזה

בני חיובא אחר ועבדיו אפי' גדולים ועמ"ס. (לה"ט) ב"ר ד"ה ותרומת חו"ן כו' מדמעת כו'. אל דעה כר"מ דלית מדמעת (אע"ג דהמחזיק שם הוא איש אלא מדרבנן דמדאי' בתוכא בעיל מ"מ מדמעת

ומיתתה בחנק. פ"י הר"ב דכתיב וכת איש כהן כי תחל לזנות כו' יתה נבעלה לפסול לה שאינה ראויה וכו'. מממה בעילת הפסול בלא זנות זה שנבעלה כשהיא אשת איש כהן כתיב מ"מ. ירושלמי. והאי טעמא נמי איתא בריש ד' מיתות ואיש יתירא דרש. הר"ם:] ג ואת עבדיו בין גדולים. פ"י הר"ב דלאו בני חיובא. ור"ל שאין אלו יטלים לחייבם לפי שאין להם. אבל ודאי דבני חיובא נינהו שאם היה להם שמחוייבים לשלם. והכי איתא בירי' לא הספיק לשלם עד שכתמרת טון. היו לו נכסים שאין לרבו קשות כהן טון. וכה"ג הן במשנה ד דפרק החובל. ולפי שהר"ב כתב זה הטעם אעבדיו וגם אבניו הקטנים ולא חילק ציניהם יתכן לומר שדעתו דגם קטן המזיק לאו בן חיוב לשם. וכדעת הגהות אשרי סס. ובשלישי הגבורים פרק כ"ד הרגל הביא דעות חלוקות אבל [מדברי הר"ב במשנה ד דפ' החובל נראה לדעול פטור וכן] מסקנת הפוסקים לדעול פטור כפשטא [האוכל תרומת חולה לארץ. פ"י הר"ב אע"פ שמדמעת וכו'. וכן לר"ש בתרומת עובד כוכבים במ"ט פ"ג:] פחות מכזב. דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בשגגה עד שיהא בו שיטור אכילה. הרמב"ם: ד זה הכלל. ואל תתמה דליכא לחיוי' בזה הכלל דכי האי גונא

קרן המזיק לאו בן חיוב לשם. וכדעת הגהות אשרי סס. ובשלישי הגבורים פרק כ"ד הרגל הביא דעות חלוקות אבל [מדברי הר"ב במשנה ד דפ' החובל נראה לדעול פטור וכן] מסקנת הפוסקים לדעול פטור כפשטא [האוכל תרומת חולה לארץ. פ"י הר"ב אע"פ שמדמעת וכו'. וכן לר"ש בתרומת עובד כוכבים במ"ט פ"ג:] פחות מכזב. דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בשגגה עד שיהא בו שיטור אכילה. הרמב"ם: ד זה הכלל. ואל תתמה דליכא לחיוי' בזה הכלל דכי האי גונא

תפארת
שירשתו מאכיה כהן אין לריכה לשלם כלל: ו) בזנחה תחת בעלה ישראל: ז) שמתבעלה לחלל נחין וממזר ושאר פסולים. נאכרה בתרומה לעולם: ח) מדהיתה פ"ח ראוי' לחזור: ט) שפטורים מתשלומים: י) או לו:

יבין

זרה מתחלתה ופליגי בקיפא הכא מודה דליכא נמי טעמא שאפשר שתשוב וכו' אבל לתמיים בעטם שאינה זרה לחוד פני: ומיתתה בחנק. בין שנתה תחת זה הפסול ובין שנתה מן הפסול וכשאל לשראל כפי זנחה תחתיו מיתתה בחנק שכתב נתחללה אבל כשאלת מתחלתה לכפר זנחה תחתיו אע"פ שאין ראיה לחזר לבית אביה משום זנות. הכי היא כזרה שמה שאין ראויה לחזור זנות הוא בגדה לה ויגשוףין עמ"ן כתיב הוי: ג המאביל את בניו קטנים. במתכיל בשוגג מייד דחי במזיד אפי' אוכל פטור מחומש אלא בשוגג. ובניו ועבדיו נמי כשאלו שוגג דלילו היו להם לשלם הם משלמין קרן וחומש והוא פטור כדמתן בפ' דלפיל מ"ג. אבל כשאלו להם לשלם איש חייב בקרן דבין גזין. וגרסה דה"ה אפי' ים להם לשלם אשם כאלו מזידים הם פטורין והמאביל חייב בקרן וגלל בחומש. שכיון שהם מזידין. אין עליהם חיוב השלמין אלא בקרן וסבא אפי' מתקן פטורי דליתיה לא גזול מידי ואיכו שגול חייב בקרן. והא דלא מני לה אפי' ניס להם לשלם כשאלו מזידין. משום דתתמה דלמחא לה נמי שוגגין כשמתכיל שוגג. ועוד דכיון דבני גזול ומאביל את בניו קר"ל אע"פ לפני יאות אכלו האוכלים חייבין ה"ל כשהם מזידין הם חייבין דקתם תרומה

כשנה ה' ב' קפוחא א' חולין וא' תרומה... וסמוך לאיזה מהן נפל תרומה...

השנייה פסור' מחלה אצל הכהן... ככל דמי. ובחזר ונפלה השנייה למקום...

כשנה ז' וכו' בועא א' מהן אע"ז דכל זרע תרומה יושך... ובאי הפך הגרולין...

ציונים

א האשה... ח' וכן כהן... ב' וכן כהן... ב' וכן כהן...

חלופי נרסאות... א ור' יהושע נד"מ ר' יהושע... וכן נסמור...

תוספות חדשים... פ"ח משנה א (הו"ט) ר"ת... או גרשן כו'...

חדושי מהר"ח... פ"ח משנה א (הו"ט) ר"ת... או גרשן כו'...

תוספות רע"ק... פ"ח משנה א (אוח ג) בהר"ב ד"ה ורבי...

תוספות אנשי שם... פ"ח משנה א במשנה וכן כהן כו'... אשמעי' רבותא...

תרומות האשה פרק ח תוספות יום טוב

פרקי ח א או גרשן... בירושלמי פריך הכי דמי דלינה מתגרסת...

מלאכת שלמה... בעטות ואפי' ר"א בן שמעון פלוגי... ההם כשאלמרה לו...

ישראל... פ"ח (א) כ"כ הר"ב כענין... וכתב ענה רבינו סג"ל...

תוספות אנשי שם... פ"ח משנה א במשנה וכן כהן כו'... אשמעי' רבותא...

ר' עובדיה מברסגורא

פרק ח א האשה... בת ישראל או בתו הגשולה לישראל... שיהא בן גרושה...

מלאכת שלמה... בעטות ואפי' ר"א בן שמעון פלוגי... ההם כשאלמרה לו...

תפארת... פ"ח (א) בת ישראל גשולה לכהן... אע"ז דלינה מתגרסת...

משנה ראשונה... פרק ח א האשה עטיה אוכלת בתרומה... כנראה דלשם כהן ועבד כהן...